

El tren no enganya

Un dia o un altre arriba el moment en què ténim una pana. Al nostre vehicle se li encén el llum vermell que ens avisa que l'hem de dur, si és que podem, al mecànic. A mi m'ha arribat aquest matí mentre anava a treballar. Sense més ensurts que un maleït llum encès al *tablier* m'he dirigit al concessionari, que, com que era d'hora, estava tancat. No he pogut fer altra cosa que esperar. Per distreure'm he passejat amunt i avall, sense sortir del marc que dibuixava el gran aparador de la botiga. Mirava els vehicles que hi havia per vendre i m'he adonat d'un aspecte fonamental que els separa dels trens: l'engany. Els cotxes i les motos enganyen. El tren no.

Potser feia massa estona que me'ls mirava. Deu haver estat això perquè, tot d'un plegat, m'ha semblat que les carrosseries que llueïen els vehicles exposats eren una disfressa que, com el vestit màgic en el conte de l'emperador, es fa visible als ulls dels rucs. Unes disfresses fetes a la mida dels que se les posen, els quals imaginem que els serviran per satisfer desitjos: desig d'aventura, de formalitat, d'espontaneïtat o de timidesa. El detall el tria el ruc que se la posa. Les carrosseries dels cotxes permeten aquestes coses. Amb elles ens vestim d'aventurers per dur els nens a escola, o d'Alonsos per quedar aturats en qualsevol embús. Als divuit anys tots en volíem tenir una perquè ens prometia lligar.

El tren, pobre, de tot això no en sap res. El tren, és el que volia dir, no enganya. Me n'he adonat quan

Una qüestió de noms

El nom sí que fa la cosa. ¿Qui no associa el luxe i el misteri amb l'Orient Express, malgrat la seva vida prosaica i el seu final humil? El costum de posar nom als trens va augmentar quan la competència de la carretera va obligar les companyies ferroviàries a oferir productes de valor afegit. Descartat el luxe per obsolet, la salvació va venir de la mà de la velocitat. Els francesos han demostrat que posant noms són tot uns mestres. Després de batejar-ne amb noms tan sonors com *Mistral* o *Capitole*, es van treure del barret el *TeGeVé*, de llarg, el tren modern més conegut del món.

n'he sentit passar un darrere meu, a l'altra banda de la carretera de Barcelona. M'he girat i he vist com era, sense cap disfressa que serveixi per explicar tot allò que voldrien ser en la vida els seus ocupants i que, possiblement, no arribaran a ser mai. Deu ser per aquest motiu, perquè no diu gran cosa de cadascun dels individus que du a dins, que només es fa servir quan resulta inevitable, quan allà on es va no és possible fer-ho amb cotxe.

Podria semblar que tot aquest raonament és només el resultat del temps perdut per culpa d'una pana. Però pensant-ho bé, pel que fa als trens, tampoc és ben bé així: el TGV sí que s'assembla als cotxes. El seu acrònim espanyol, AVE, ha esdevingut una carrosseria. Se sent dir a la gent: «He vingut amb l'AVE»; no diuen pas que han viatjat amb tren. Ens hem preocupat de donar-li un nom i fer-lo servir com si el de gran velocitat, el de rodalies o el regional no fossin una mateixa cosa. En definitiva, ens hem apressat a posar-li una disfressa.